

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

1.9.2008

B6-0402/2008

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2

Esitaja(d): Annemie Neyts-Uyttebroeck, Marco Cappato, Lydie Polfer, Janusz Onyszkiewicz, István Szent-Iványi, Margarita Starkevičiūtė ja Grażyna Staniszewska

fraktsiooni ALDE nimel

Olukord Gruusias

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Gruusias

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Gruusia kohta, eelkõige 26. oktoobri 2006. aasta, 29. novembri 2007. aasta ja 5. juuni 2008. aasta resolutsiooni;
 - võttes arvesse oma 17. jaanuari 2008. aasta raportit ELi tulemuslikuma Lõuna-Kaukaasia poliitika kohta ja oma 15. novembri 2007. aasta raportit Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta;
 - võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Gruusia vahel sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. juulil 1999. aastal;
 - võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Venemaa Föderatsiooni vahel sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. detsembril 1997. aastal ja kaotas kehtivuse 2007. aastal, aga mida automaatselt pikendati;
 - võttes arvesse 13. augusti 2008. aasta üldasjade ja välissuhete nõukogu järeldusi ning 1. septembril 2008. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise järeldusi;
 - võttes arvesse nõukogu 16. juuni 2008. aasta ühismeedet 2008/450/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu edasist osalemist Gruusia/Lõuna-Osseetia konflikti lahendamise protsessis ning muid varasemaid nõukogu ühismeetmeid samal teemal¹;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1781 (2007) ja 1808 (2008), millega pikendatakse ÜRO vaatlusmissiooni volitusi Gruusias kuni 13. augustini 2008;
 - võttes arvesse Euroopa naabruspoliitika tegevuskava, mille ELi-Gruusia koostöönõukogu 14. novembril 2006. aastal heaks kiitis;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. arvestades, et hiljutine sõda Gruusias on osa Gruusia ja Venemaa vahelisest kauaaegsest suurenenud pingest, peegeldades Venemaa soovi suurendada oma mõju naaberriikides;
- B. arvestades, et Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvuse tunnustamine Venemaa poolt 26. augustil on vastuolus pingutustega jõuda rahumeelse lahenduseni ja Euroopa Liidu vahendatud kuuepunktilise relvarahukokkuleppega, millele Gruusia ja Venemaa alla kirjutasid, ning sellega kaasneb oht muuta olukord Kaukaasia piirkonnas veelgi ebastabiilsemaks, rikkuda Venemaa suhted põhipartneritega ja õõnestada tema rolli rahvusvahelises kogukonnas;

¹ ELT L 157, 17.6.2008, lk 110.

- C. arvestades, et praegu tuleks keskenduda pingutustele leevendada mõlema osapoole kannatanud tsiviilelanike olukorda ja nende tagasitoomisele, kes on konflikti tõttu ümberasustatud, uue ja toimiva konfliktilahendamise mehhanismi loomisele ning rahvusvaheliste vaatlejate ning uute, erapooletute ja rahvusvaheliste rahuvalvevägede piirkonda saatmisele;
- D. arvestades, et rahvusvaheliste tsiviil- ja sõjaväeliste vaatlejatele, meediale ja inimõiguste organisatsioonidele ja humanitaarabitöötajatele tuleb võimaldada takistamata juurdepääs kõigile konfliktist mõjutatud aladele ning lubada vabalt uurida rahvusvahelise õiguse rikkumist, mida konflikti käigus väidetavalt toime pandi;
- E. arvestades, et Euroopa Liit peab reageeringus Gruusia kriisile jääma poliitiliselt täielikult ühtseks ning olema ühel meelel, eelkõige suhetes Venemaaga; arvestades, et Gruusia ja Kaukaasia konfliktide rahumeelse ja stabiilse lahenduse leidmise protsessi jaoks tuleb ELi naabruspoliitika põhjalikult läbi vaadata ning muuta suhtlemist kogu piirkonnaga ja koostöös kõikide Euroopa ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, eriti Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga;
- F. arvestades, et konflikt Gruusias ning ELi ja Venemaa vahelised suhted tulevikus on väga olulised proovikivid uue Euroopa välispoliitika jaoks, milles Euroopa Liit peab olema edukas, et olla oluline poliitiline jõud maailmas,
1. mõistab hukka vägivalda kasutamise kõnealusel konfliktis, kuna see ei ole kooskõlas rahvusvaheliste ja Euroopa kohustustega ning paljude ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega lahendamata konfliktide kohta selles piirkonnas; nõuab, et viivitamatult lõpetataks tegevus, millest on näiliselt saanud etniline puhastus, ning et täielikult järgitaks relvarahukokkulepet, eelkõige Venemaa sõjaväe lahkumise näol Musta mere Phothi sadamast;
 2. avaldab kahetsust tsiviilelanike kannatuste pärast selles konfliktis, ning nõuab sellise kokkuleppe viivitamatut sõlmimist, mis käsitleks humanitaarabitöötajate vaba juurdepääsu kõigile sõjast ja selle tagajärgedest mõjutatud aladele; tuletab osapooltele meelde nende rahvusvahelise õiguse raames võetud kohustust võimaldada humanitaarabile turvalist läbipääsu;
 3. nõuab, et ÜRO ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni egiidi all loodaks kiiresti uus rahvusvaheline mehhanism vaatlemiseks ja rahuvalveks Lõuna-Osseetias ja Abhaasias;
 4. kinnitab veel kord, et toetab üksmeelselt Gruusia territoriaalset terviklikkust ja suveräänsust; rõhutab, et rahumeelne ja kestav lahendus peaks tuginema nende põhimõtete järgimisel;
 5. nõuab ELi kriisireguleerimise ja ülesehitamise fondi loomist Gruusia jaoks, et anda olulist humanitaar- ja majandusabi, aidata pagulastel tagasi tulla ning taastada kodud ja oluline infrastruktuur ning pakkuda vahendeid, et vähendada konflikti negatiivset mõju Gruusia majandusele;

6. nõuab rahvusvahelise humanitaarabi kiiret kohale saatmist; kutsub nõukogu ja komisjoni üles eraldama piisavalt vahendeid erakorraliseks abiks kõigile konfliktide ohvritele ning kutsub liikmesriike üles võtma samalaadseid meetmeid;
7. juhib tähelepanu asjaolule, et Euroopa Liit aitab oluliselt kaasa kõnealuse konfliktide ja Kaukaasia piirkonna muude lahendamata konfliktide rahumeelsele ja jätkusuutlikule lahendusele vaid ühtse ja karmi hoiaku võtmise teel; nõuab seetõttu Gruusias Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika tsiviil-sõjalise missiooni loomist Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni egiidi all, et puhvertsoonis oleks politseikontroll ja soodustataks usaldust suurendavate meetmete võtmist;
8. on arvamusel, et konfliktilahendamise mehhanismi rahvusvahelisemaks muutmise aitaks kaasa lahenduste leidmisele Gruusia konfliktidele ja muudele lahendamata konfliktidele Lõuna-Kaukaasias; teeb seega ettepaneku, et Euroopa Liit kutsuks kokku ülekaukaasialise rahukonverentsi, mis oleks selle protsessi põhielement; on seisukohal, et nimetatud konverentsil tuleks arutleda rahvusvaheliste garantiide üle seoses kodaniku- ja poliitiliste õiguste täieliku järgimisega ning demokraatia edendamiseks rahvusvahelise õigusriigi põhimõtteid järgides; rõhutab, et konverentsil tuleks anda sõnavõtmise võimalus ka Kaukaasia piirkonna esindamata või vaikima sunnitud rühmadele;
9. kutsub nõukogu ja komisjoni üles viivitamatult uurima, kuidas võiks Euroopa naabruse poliitikat edasi arendada ja tugevdada, eriti seoses viisavabaduse ja vabakaubanduse loomisega Euroopa Liidu ja selle naaberriikide vahel ning naaberriikide endi vahel; nõuab tungival, et nõukogu annaks komisjonile viivitamatult volituse alustada Gruusiaga läbirääkimisi laialdase ja kõikehõlmava vabakaubanduslepingu osas;
10. kutsub komisjoni üles võtma aasta lõpuks vastu Lõuna-Kaukaasiat käsitlevat uut piirkondlikku strateegiadokumenti, millega kavandatakse ELi suuremat strateegilist rolli piirkonnas ning pakutakse osalevatele riikidele ambitsioonikat institutsioonilist ja finantsraamistikku, et aidata kaasa nende pingutustele luua ELiga tihedamad poliitilised ja majandussuhted;
11. nõuab uue viisarežiimi kasutuselevõttu Gruusia ja ELi vahel ning Venemaa ja ELi vahel kehtiva viisarežiimi läbivaatamist;
12. teeb ettepaneku, et nõukogu kaaluks ELi kõrgetasemelise erisaadiku ametisse määramist Gruusias, et lihtsustada konfliktide lahendamise leidmist ning tugevdada piirkonnas Euroopa Liidu rolli ja muuta teda nähtavamaks;
13. kutsub Venemaad üles järgima Gruusia eeskujuga ja tagama rahvusvahelisele meediale, inimõigustealastele vaatlejatele ja humanitaarõigusalastele uurijatele täielikku juurdepääsu nendele piirkondadele, mis on tema ja tema kaasvõitlejate kontrolli all; nõuab sõltumatu rahvusvahelise uuringu läbiviimist, et teha kindlaks, kas pandi toime sõjakuritegusid, inimsusevastaseid kuritegusid või muid rahvusvahelise humanitaarõiguse või rahvusvaheliste inimõigustealaste õigusaktide rikkumisi ning kes neid toime pani; nõuab, et selliste rikkumiste toimepanemises kahtlustatavad toodaks kohtu ette, esitades neile süüdistuse kas asjaomases riiklikus kohtus või Rahvusvahelises Kriminaalkohtus;

14. avaldab sügavat muret ELi ja Venemaa vaheliste suhete halvenemise pärast, mille on toonud kaasa Venemaa tegevus Gruusias; kinnitab veel kord, et on pühendunud tihedale koostööle Euroopa Liidu ja Venemaa vahel, aga rõhutab, et väljakuulutatud strateegiline partnerlus tuleb asendada palju pragmaatilisemate ja reaalsemate suhetega Venemaaga; rõhutab, et ELi ja Venemaa vaheliste uut kokkulepet käsitlevate läbirääkimiste jätkamine ning viisalihtsustuslepingu kohaldamine sõltub Venemaa kohustusest võtta konstruktiivseid meetmeid, et leevendada praegust kriisi ning tema valmisolekust võtta endale tõsine, vastutusvõimeline ja konstruktiivne roll rahvusvahelises ja Euroopa kontekstis;
15. loodab, et Gruusias ja Venemaal alustatakse nüüd tõsist riigisisest arutelu nende sündmuste üle, mis tõid kaasa kõnealuse konflikti; loodab, et selline arutelu kahes riigis aitab kaasa kestva lahenduse leidmisele, et selle abil tugevdatakse demokraatiat ja suurendatakse poliitilist vastutust ning lihtsustatakse nii Gruusias kui ka Venemaal liikumist prognoositavamate välispoliitika lahenduste suunas, millega välistatakse sõjaliste vahendite kasutamine;
16. kutsub Rahvusvahelist Olümpiakomiteed üles kaaluma tõsiselt, kas nende otsus anda taliolümpiamängude korraldamisõigus Sotšile jääb olümpiamängude tulevase toimumispaiga lähedal hiljuti toimunud sündmuste valguses ikkagi kehtima;
17. kutsub komisjoni üles esitama hinnangut hiljutise konflikti tagajärgede kohta ELi energiavarustusele ning suurendama pingutusi energialiikide- ja allikate mitmekesistamiseks; kinnitab veel kord oma toetust Nabucco torujuhtmele ning on arvamusel, et nimetatud projekt peaks olema Euroopa Liidu prioriteet, millele antakse ELi eelarvest asjakohast eritoetust;
18. kinnitab veel kord, et on pühendunud Lissaboni lepingu ratifitseerimisele, millega edendatakse ELi ühtset välispoliitikat ning tõhustatakse Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonda;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikidele, Gruusia presidendile ja parlamendile, ÜRO-le, OSCE-le, Euroopa Nõukogule ning Venemaa Föderatsiooni presidendile ja parlamendile.